

Наредба № 27 от 28 февруари 2006 г. за мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на някои особено опасни заразни болести по рибите

**НАРЕДБА № 27 от 28 февруари 2006 г.
за мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на някои особено опасни заразни болести по рибите**

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. С тази наредба се определят мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на следните особено опасни болести по рибите: инфекциозна анемия по сьомгите, вирусната хеморагична септицемия по пъстървовите риби, инфекциозната хемопоеична некроза по пъстървовите риби, посочени в заповед на министъра на земеделието и горите.

Чл. 2. При установяване на болестите по чл. 1 те се обявяват и регистрират съгласно чл. 50 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД).

Чл. 3. (1) Генералният директор на Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС) утвърждава план за действие (контингенс план), който се прилага при съмнение или възникване на някоя от болестите по чл. 1.

(2) Планът за действие (контингенс план) по ал. 1 се изготвя съгласно критериите и изискванията, посочени в приложение № 1.

Раздел II

Задължения на физическите и юридическите лица и държавните органи при провеждане на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по чл. 1

Чл. 4. Националната ветеринарномедицинска служба чрез регионалните ветеринарномедицински служби (РВМС), на чиято територия се намират рибовъдните ферми, в които се развъжда и/или отглежда риба, възприемчива към болестите по чл. 1:

1. по реда на чл. 135 и 136 ЗВД участва в оценяването на проектите за изграждане или реконструкция и въвеждането в експлоатация на фермите;

2. регистрира фермите по реда на чл. 137 ЗВД и издава удостоверение за регистрация, като данните в регистъра са с постоянен срок на съхранение и подлежат на текущо обновяване.

Чл. 5. (1) Собственикът на регистрираната рибовъдна ферма по ал. 1 или определен от него служител съхранява документите, отнасящи се до:

1. внесената жива риба и оплоден хайвер - брой или тегло, размер, произход и доставчик;

2. изнесената жива риба и оплоден хайвер - брой или тегло, размер и обекта, в който са доставени;

3. проведените профилактични мероприятия и диагностични изследвания и установената смъртност при рибите.

(2) Документите по ал. 1 се съхраняват за срок 4 години от датата на получаването им и са на разположение при поискване за проверка от органите на НВМС.

(3) Собственикът на регистрираната ферма по чл. 4 или определен от него служител води дневник, съдържащ информацията по ал. 1, който се актуализира.

Раздел III

Мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по чл. 1

Чл. 6. (1) При съмнение или възникване на някоя от болестите по чл. 1 собственикът на рибовъдната ферма е длъжен незабавно да информира директора на съответната РВМС, на чиято територия се намира обектът.

(2) До потвърждаване или отхвърляне на съмнението по ал. 1 собственикът на рибовъдната ферма предприема мерките по чл. 8, ал. 1.

Чл. 7. При възникване на съмнение за заразна болест по чл. 1 официален ветеринарен лекар от съответната РВМС незабавно предприема мерки за потвърждаване на диагнозата, които включват патологоанатомично изследване на умряла риба и изпращане на проби за лабораторно изследване.

Чл. 8. (1) Официален ветеринарен лекар от съответната РВМС поставя рибовъдната ферма под контрол до потвърждаване на диагнозата, като:

1. се изисква от собственика или упълномощено от него лице:

а) да направи преброяване на всички видове и технологични групи риби - умрели, болни и подозрителни за заболяване;

б) да актуализира информацията по буква "а" с цел отчитане нарастването на популацията и повишаване на смъртността;

в) да предостави при поискване информация по букви "а" и "б";

2. се забранява изнасянето от фермата на жива или умряла риба и оплоден хайвер;

3. се извършва обезвреждане на умрялата риба под контрола на официален ветеринарен лекар;

4. се забранява внасяне или изнасяне на фуражи, риболовен и рибовъден инвентар или други предмети или субстанции като отпадъци, които могат да бъдат носители на заразния причинител;

5. влизането и излизането на лица и превозни средства във или от рибовъдната ферма се допуска с писмено разрешение на официалния ветеринарен лекар;

6. контролира използването на подходящи средства за дезинфекция на входа и изхода на фермата.

(2) Официалният ветеринарен лекар извършва епизоотологично проучване съгласно чл. 11.

(3) Рибовъдните ферми, разположени на същия водоизточник, който захранва засегнатата рибовъдна ферма, се поставят под контрола на официални ветеринарни лекари от съответната РВМС, като се забранява изнасянето на жива риба и оплоден хайвер от нея, а умрялата риба се обезврежда.

(4) При съмнение за възникване на болест по чл. 1 НВМС информира съседните страни, които имат ферми, разположени в същия водоизточник, и предлага прилагане на съвместни мерки.

(5) Мерките по ал. 1 се отменят от официален ветеринарен лекар от съответната РВМС, когато вследствие на лабораторното изследване съмнението за възникване на болест бъде официално отхвърлено.

Чл. 9. (1) Когато вследствие на лабораторно изследване официално бъде потвърдено наличие на болест, посочена в чл. 1, освен мерките по чл. 8, ал. 1, със заповед на генералния директор на НВМС в заразената рибовъдна ферма се въвеждат следните мерки:

1. оплоденият хайвер, умрялата риба и рибата, показваща клинични признаци на болест, се считат за високорискови материали и се обезвреждат под наблюдението на официалния ветеринарен лекар по начин, гарантиращ унищожаването на заразния причинител;

2. останалата жива риба се убива и унищожава под наблюдението на официалния ветеринарен лекар, с изключение на отговарящата на съответните стандарти, която може да бъде оползотворена или преработена за човешка консумация при условия, гарантиращи неразпространение на болестта;

3. отпадъците от преработената риба се считат за високорискови материали и се унищожават под контрола на официалния ветеринарен лекар, като използваната в тези процеси вода се обезврежда;

4. всички риби незабавно се изваждат, водата от басейните се източва и рибовъдната ферма, оборудването, хидротехническите съоръжения и инвентарът се почистват и дезинфекцират по начин, гарантиращ унищожаването на заразния агент;

5. официалният ветеринарен лекар провежда задълбочено епизоотологично проучване съгласно чл. 11.

(2) Когато при лабораторно изследване бъде потвърдено наличието на заразна болест по чл. 1, официалните ветеринарни лекари от съответната РВМС извършват ветеринарни проверки във всички рибовъдни ферми с общ водоизточник със засегнатата ферма. При установяване на клинични данни и патологоанатомични изменения за установената заразна болест се прилагат мерките по ал. 1.

(3) Ново зареждане на рибовъдната ферма с жива риба или оплоден хайвер се разрешава от органите на НВМС след провеждане на заключителна проверка за качеството на извършеното почистване, дезинфекция и отстраняване на рибата и рибните продукти.

Чл. 10. (1) Когато се установи болест по чл. 1 при естествено живееща риба - обект на любителски риболов, обитаваща водоеми, нерегистрирани като рибовъдни ферми, НВМС предприема всички възможни за прилагане мерки за ограничаване и ликвидиране на болестта.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба е длъжна незабавно да уведоми Европейската комисия и държавите членки в случаите на болест по чл. 1, както и предприетите мерки за ликвидиране на болестта.

Чл. 11. Епизоотологичното проучване на болестите по чл. 1 има за цел да установи:

1. времето, през което болестта е съществувала преди възникване на съмнението, диагностицирането и официалното обявяване;

2. възможния източник за инфектиране на рибата и/или оплодения хайвер в рибовъдната ферма и други рибовъдни ферми, в които е проникнала болестта;

3. изнасянето или внасянето на жива риба, оплоден хайвер, превозни средства и други предмети, които могат да бъдат носители на заразния агент в други рибовъдни ферми.

Чл. 12. При подозрение за съществуването на болест по чл. 1 и/или такава бъде потвърдена в определена одобрена зона или в определена одобрена ферма, разположена в неодобрена зона, се провежда епизоотологично проучване съгласно чл. 11.

Чл. 13. (1) Ако при епизоотологичното проучване възникне съмнение, че болестта е въведена от одобрена зона или от друга одобрена ферма или е могло да бъде пренесена в одобрена ферма при движението на риби и/или оплоден хайвер, тези зони или ферми се считат за подозрителни и се прилагат съответните мерки съгласно чл. 7 и 8.

(2) Националната ветеринарномедицинска служба може да разреши уговянето на риби до достигането им на търговски размер в случаите по ал. 1 след изпълнение на мерките по чл. 7 и 8 в съмнителните за заразяване ферми.

Чл. 14. Когато в неодобрена ферма, разположена в неодобрена зона, има риби, за които съществува подозрение, че са инфектирани с болест по чл. 1, НВМС предприема мерки съгласно чл. 7 и 8, а при лабораторно потвърждаване на болестта - по чл. 9.

Чл. 15. (1) При необходимост НВМС изготвя допълнителна програма за ликвидиране на болестта по чл. 1 в неодобрените ферми или зони.

(2) Програмата по ал. 1 се прилага за период, определен от НВМС, в зависимост от епизоотичната обстановка, като през този период се забранява вкарването в зоната или фермата на жива риба и оплоден хайвер от заразени ферми или от ферми с неизвестен здравен статус.

(3) Националната ветеринарномедицинска служба предоставя на Европейската комисия и държавите членки изготвената програма и информира за предприетите мерки.

Раздел IV

Диагностика на болестите по чл. 1

Чл. 16. (1) Пробите за лабораторно изследване за заразните болести по чл. 1 се вземат в съответствие с план, изготвен от НВМС.

(2) Изследването на пробите по ал. 1 се извършва в оторизирани лаборатории, утвърдени със заповед на министъра на земеделието и горите по предложение на генералния директор на НВМС.

(3) Резултатите от лабораторното изследване се потвърждават от национална референтна лаборатория (приложение № 2), а по преценка на НВМС и от референтна лаборатория в Европейския съюз (приложение № 3).

Чл. 17. (1) Националната референтна лаборатория разполага с оборудване, персонал, апаратура и диагностикуми за потвърждаване на резултатите на други оторизирани лаборатории.

(2) Националната референтна лаборатория за болестите по чл. 1 отговаря за координацията при използването на диагностичните стандарти и методи в другите оторизирани диагностични лаборатории и за използването на диагностични тестове.

(3) Националната референтна лаборатория за болестите по чл. 1:

1. осигурява и доставя диагностични тестове на оторизираните диагностични лаборатории;

2. контролира качеството на всички диагностични реагенти, използвани в оторизирани диагностични лаборатории;

3. периодично организира провеждането на сравнителни тестове;

4. съхранява изолати на агент-причинители на болестите;

5. осигурява потвърждаване на положителните резултати, получени в оторизирани диагностични лаборатории;

6. сътрудничи си с референтна лаборатория на Европейския съюз.

Чл. 18. Не се разрешава ваксинирането на рибите срещу болестите по чл. 1.

Чл. 19. Националната ветеринарномедицинска служба оказва съдействие на ветеринарни експерти от Европейската комисия при извършване на проверки при прилагане мерките по тази наредба.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Рибовъдни ферми" са специално изградени изкуствени водни обекти или приспособени части на естествени водоеми, в които се извършва развъждане и отглеждане на риба с цел предлагането ѝ на пазара.

2. "Одобрена рибовъдна ферма" е ферма, одобрена съгласно изискванията, посочени в наредба, издадена на основание чл. 54 и чл. 56, ал. 2 ЗВД.

3. "Одобрена рибовъдна зона" е зона, одобрена съгласно изискванията, посочени в наредба, издадена на основание чл. 54 и чл. 56, ал. 2 ЗВД.

4. "Подозрителните за заболяване риби" са риби, показващи клинически признаци или следсмъртни изменения или съмнителни реакции при лабораторни тестове, което води до съмнение за болест по чл. 1.

5. "Заразена рибовъдна ферма" е рибовъдна ферма, в която е установена една от заразните болести по чл. 1.

6. "Съмнителна за заразяване рибовъдна ферма" е рибовъдна ферма, в която има съмнение за една от болестите по чл. 1.

7. "Патологоанатомично изследване" е изследване, базиращо се на видими промени, по отношение на отклоненията в анатомичната структура на органите.

8. "Патологоанатомични изменения" са изменения, констатирани при извършване на патологоанатомично изследване.

Заключителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 47, ал. 3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ДВ, бр. 87 от 2005 г.).

§ 3. Тази наредба отменя Наредба № 9 от 2001 г. за профилактика и борба с някои заразни болести по рибите (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; изм., бр. 97 от 2001 г.).

§ 4. Наредбата влиза в сила от 1 май 2006 г.

§ 5. Изпълнението на наредбата се възлага на генералния директор на Националната ветеринарномедицинска служба.

За министър: **Д. Пейчев**

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 2

Критерии и изисквания, свързани с плана за действие (контингенс планове)

1. Създаване на Национален център за координация и предприемане на спешни мерки за ликвидиране на болестите по чл. 1.

2. Създаване на регионални центрове за координация и контрол на предприетите спешни мерки на регионално ниво.

3. Подробна информация за персоналната отговорност при предприемане на спешните мерки и квалификацията на кадрите, отговарящи за тях.
4. Всеки регионален център за координация и контрол на предприетите спешни мерки на регионално ниво е в състояние да направи бърз контакт с лица/организации, които директно или индиректно са свързани с появата на болестта.
5. Предвидени са оборудване и материали за правилното изпълнение на мерките за контрол върху болестите.
6. Изготвени са подробни инструкции за действията, които се предприемат при подозрение или потвърждение на инфекция или замърсяване.
7. Разработени са програми за обучение с цел поддържане и усъвършенстване на уменията в тази област и в административните процедури.
8. Когато е целесъобразно, лабораториите за диагностика имат възможности за следсмъртно изследване, както и необходимия капацитет за серологични, хистологични и други изследвания и поддържат уменията за бърза диагностика (за тази цел е създадена организация за бързото транспортиране на пробите).

Приложение № 2 към чл. 16, ал. 3

Референтна лаборатория на общността за болести по рибите

ДАНИЯ

Statens Veterinære Serumlaboratorium Landbrugsministeriet

Hangoevej 2, 8200 Aarhus N, Denmark.

Приложение № 3 към чл. 16, ал. 3

Национална референтна лаборатория за болести по рибите

БЪЛГАРИЯ

Национална референтна лаборатория по болести на рибите и двучерупчестите мекотели

бул. Пенчо Славейков 15, ПК 1606, София, България

18738